

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyiltelek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilttér pótlására 50 fillér.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Egész évre 8 kor.
Fél évre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Felolószerkesztő: ZRINYI KAROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JOSEF.	Kiadó és lapfajtájados: STRAUSZ SANDOR.
--	---	---

Karácsony.

— Karácsonyi álom. —
Irtá: Hegedűs A. Elek.

Ádvent utolsó napjaira zuzmora és dörböröl a természetre s ragyogóan tündökölnek az örökké illatos fenyvek, hogy a szent napon az ártatlan gyermekeregnek megszerzezzék az ártatlanság örömeit.

Kedves apróságok sokasága szívzorongva várják a kis Jézuska eljövetelét, hiszen oly kedves is az az édes karácsonyi álom!! Nincs is édeesebb öröm, mint a gyermeki öntudatlanságban élvezni az isteni Mysterium örömeit. Oh hisz csak addig van igazi boldogsága a gyermeknek, míg ártatlanságának édes örömeitől a karácsonyi álomtól, a kis Jézuska eljövetelétől az almok minden áron való felvilágosítás el nem csábítja.

Bizonyos fokú lelkeltenség és rosszululat kell ahhoz, hogy dűrva kezek vadül beléptéppazzanak az ártatlan gyermeklélekbe. Ne igyekezzünk siettetni a gyümölcs megérését, hiszen a korán érlett gyümölcs ugy is korán lehull. Korunk gyermeke már ugy is sokat veszített eredetiségéből. Mintha csak ugy mázolinák az apró ártatlanságra korunkat jellemző szabadgondolkodást!!

Nem is gyermek az már, hisz korunk gyermeke az ártatlan gyermeki örömlökben alig talál már kielégítőt...

Nézzük a gyermek játékszereit megváltoztak; hallgassuk beszédét: nem ismerünk reá; tekintsünk lelkébe: eliszonyodunk.

Leszögezem a tényeket, és fájdalommal

állapítom meg, hogy korunk gyermeke nem gyermek már többé! A krisztusi ártatlanság, a mindent felölelő szeretet helyett ott látjuk látóingó kongásban az erényeitől megfosztott Gyermeket.

Az álliberálismus és a szabad gondolkodás első stációt út gyermekeink lelkében s megfosztotta őt ártatlanságának örömeitől, elrabolta a gondatlan Gyermekéveket.

Zúzmorás, sőtél éj van, megkondulnak a harangok s felhangzik a kegyeletes ének:

Dicsőség Menyben az Istennek... Szent Karácsony reggelére virradva pedig a »modern gyermek« fitymálódik a kis Jézus karácsonyfája alatt!!

Légrád és a protestantizmus.

— Részlet a „Légrád monográfiája“ című műből. —
Irtá: Haller Jenő.
(Folytatás).

A légrádi prot. egyház multja kezdettől fogva nagyon zivatagos és hányatott, a többiekéhez hasonlóan.

1571-ben Zrínyi György a légrádi katolikus templomot rongáltatja meg prot. híveivel. Később meg fordítva történik.

A protestáns-üldözés elmúltával, 1792 után, kezd csak a légrádi gyülekezet újra erőre kapni. Noha közben már annyira el-sorvadt, hogy jódőre bekebelezik a surdi anyaegyházba is, amelynek 1810-ig tartozéka.

1570. óta találjuk bizonyos nyomait annak, hogy községünk lakói jórésben pro-

testánsok, még pedig mind reformátusok, mind pedig ág. hitv. evangélikusok voltak.

1631-ben Kanizsai János pápai ret. lelkész Pathai István szuperintendenshez intézett egyik levelében ezt írja: »In insula Muraköziana sicut ubiquitari unam oempe Legradiensem ecclesiam hactenus possedi-mus.« A helybeli ref. gyülekezet papja akkoriban: Hidegkuti András.

Később meg Kanizsai ezt jelenti: »A Muraközben — miként a luteránusoknak Légradon — úgy nekünk reformátusoknak Turniscsén (Bántornya) volt eklézsiánk, de ezt lelkészének, Hidegkuti Andrásnak (aki a legrádi és turniscsei kalvinisták közös pász-tora volt) halála után az én ürnöm vette általmába s ő maga volt előmozdítója annak, hogy Turniscset most a luth. pap foglalta el s így az egész Zrínyi sziget (Muraköz) a pápisták és luteránusok kezébe esett.«

A »Meszléni Concordát«, (amely 1595-ben íródott), 1620-ban Serény György légrádi lut. prédikátor is aláírta. 1632-ben e kötelező-irat alatt Kalmánsei Basilius lut. préd. 1644-ben pedig Semei Benedek nevet találjuk. Semei így írta alá magát: »Ego Ben. Semei subscribo nomen meum Libro Concordiae minister verbi Dei in ecclesia Legradiensi legitime vocatus. 1659-ben az ev. pap: Godi Imre.

1641-ben Vinkovich Benedek zágrábi püspök levelet intéz a Zrínyiekhez, amelyben tudatja velük, hogy Légradra plébánosnak Vynkovich Andrást küldi a hívek kívánsá-gára. Ez a levél főültebb érdekes azért, mert

Az özvegy éjszakája.

Jámbor asszony kullog
Törtlen ut mentén
Apró fénygolyó!
Haza felé menvén.
— Neszetlenül jár — kell
Belép a szobába...
Beteg gyermek alszik.
— A szegényes ágyba!...

Kis Jézus kincseit
Lassan előszedi;
Remegő kezével
A lát földsziti.
Nincsen rajta sok ék, —
Sok szép csacsece-bece
Mégis minden rajt van:
Szíve szeretete!!...

Mogyujtja a gyertyát,
Szent imába mélyed;
Mekondul a harang
Templomba eliet!
... A szegény kis árvák
Édesen alussznak
Anyjuk hálaadó
Imát mond az Úrnak.

Haza felé ballag,
Szobájába nyitván,
Égi fény tündöklik
Az árva orcáján.

... A nagyobb tiuska
Szent imába mélyed
Az özvegy lerogyik:
... Meghalok teveled! "

Árpád.

Karácsonyi rege a japánoknál.

Irtá: Zombory Gyula.

... A téli Bon*) virágtalan idején, mikor az Okiu*) virág, a Sakura*) az Iris és az Ukonko*) szirmai betakarózza alusszák virágálmaitak, ... mikor a rizsöldek letarolt területén végig seper a Tayfun fázós szele s vad nyargalással átszáguld a Csendes ocean hullámhatára: ... mikor a Jezzói vöröskérgű nyírfákra fehér kimonó*) huz a kam-csatka araski,*) ... mikor a bölény, csordákba verődve összedugja reszketeg fejét: akkor jusson eszedbe óh Nichon,*) hogy régen, nagyon régen, még Harajuko sogun*) ideje előtt más csodák jártak mint most. Nem olyanok, minők emberi kezektől származtak, hanem istenek munkája, mitől megszerzettet a föld, megdörbültek az egkek, ember, állat pedig futva menekült búvóhelyére.

A téli Bon első éjszakája volt, havas, hideg, fagyaszító szeles éjszaka. Mindenki aludt s a kis

*) A japánok régi időszámítása szerint, a mi politikai egy évünk téli szakának ujév körüli időzése, mely náluk egy külön év volt. Szerk.

- 1) Grisanin.
- 2) Cseresznye.
- 3) Tulipán.
- 4) Kópönyeg.
- 5) Hóvihar.
- 6) Japán.
- 7) Fejedelem.

apró japán házak körül legfeljebb a kutya örködött, az is nyöszörögve hideg odújában.

Ugy éjféltájt egyszerre csak elkezdtek himpálózni a tengerek vizei, — a csendes ocean sintergő hullámai átszaladtak a mi szigetországunk szűkebb helyén, feldagasztották a japán tengert s a többi sárgavizeket, hogy a tajtékos hullámok bömbölése felhatolt az égig, ... a föld talaja megrázkódott, mint mikor egy álló test alatt megráz-zák a talapzatot.

Az erdők fái a földig hajoltak s ahogy a rettenetes szél elvonult rajtuk, szinte csapkodták jégkérges koronáikkal a földet, akárcsak az ostor.

Az ég csillagjai pislogva mozogtak ott fenn, szokatlan ragyogással szinte vakító fényességűvé tették a felső láthatárt, s amit még ember itt nálunk nem látott soha, feljött a csillagó horizontra maga a Napisten is, a mindennél hatalmasabb Nippon s égető vörös testéből kijellett egy darabot, egy kisebb fénylő pontot, s ez a kivált rész lassan, méltóságteljesen ereszkedett lejjebb, mindig közelebb a földhöz, mignem Dzsui-Dzsinié, ahol a Kagoszi-mai tengerbőbben aranyszínű szárnyas halak röp-ködnek, földre ereszkedett s kezdett uj alakot fel-venni, olyant, milyen az emberé. Beszélni is kezdett, ezeket mondván az ijedten bámulóknak: Engem atyám küldött, az örökké fényes Nap, hogy eljőjtek közeitek, legyek gondozotok, védőtök a bajban, vezéretek a jóban s óvaintótok a ragyogó arany Napisten szájából.

És leborult előtte a nép, a Nippon fia előtt, aki császára, Mikádója lett a japán népnek, neki hódol, adozik, véret ontja egy hívő szavára, mert az a szó az égből eredt a ragyogó arany Napisten szájából.

kiteszik belőle Zrínyi Miklósnak, a nagykatolikus Pázmány neveltjének, liberalizmusa a másvallásúakkal szemben, de érdekes azért is, mert az útnak ki belőle, hogy 1641-ben kevesebb katolikus volt Légradon, mint kálvinista és luteránus. Ez a levél magyar fordításban különben így hangzik:

Méltóságos gróf urak! Kedves barátaim! Elhatároztam, hogy a légrádi kat. hívek követelésére és lelki szükségletének gondozására papot küldök oda. Mivel azonban Méltóságok olalmát nem nélkülözhetem, kérem uraságokat, mint Légrad város pátrónusait és földesurait, fogadják papomat vagy önkök maguk, vagy fogadtassák tisztjeikkel és gondoskodjanak szükségletéről, lakásáról és ellátásáról, egyben szíveskedjenek neki védelmet nyújtani (defensionem praestare contra adversarios) az ellenség ellen. Ennélfogva kérem Méltóságokat, kegyeskedjenek Vinkovich Andras felkészül — akit én a légrádi kat. nép szolgálatára rendeltem ki Légradra — vagy Önök személyesen, vagy tisztjeik közvetítésével beiktatni és számára lakásról meg ellátásról gondoskodni, az odavaló katolikusok közbejárásával, ha netán ellenzéknek vagy megakadályozni akarnák beiktatását vagy telepedését a légrádi kálvinisták és luteránusok. — Ellenállásukat szíveskedjenek uraságok megtörni, mert ezt Önök már csak a személyes szabadságról szóló törvények értelmében is megtehetik, amint amelynek értelmében éppen úgy tarthatnak vallásgyakorlatokra papot a katolikusok, mint akár prédikátort a kálvinisták és luteránusok. Önöknek is van most új felkészül, akit Önök töltenek meg egy boldogabb és alkalmasabb kor eljöttéig, közben pedig terjesszék a kat. hitet es igyekezzenek azt törvényes úton módon is előmozdítani. Zágráb, 1641. szept. 14. Szolgájuk és barátjuk. Vinkovich Benkő, zágrábi püspök.

Hogy erre a levélre mit felelt Zrínyi Miklós, azt nem tudjuk, de való, hogy az ő életében a protestánsok megtörték a kat. papot is.

(Folytatása köv.)

A karácsonyfa története.

Lapunknak írta. Szentirmay Géza.

A karácsonyfa, a karácsonyi ajándékok a legkedveltebbje, e legszimibolikusabbja és leghangulatosabbja, amely a legcsaládiasabb ünnepbe az igazi karácsonyi hangulatot varázsolja, germain eredetű. Európában legalább Németországból terjedt el, még pedig oly időben, mikor a németek legnagyobb része már protestáns volt. Van ugyan egy monda, mely skandináv eredetűnek állítja, de ezt semmitéle történelmi adat nem támogatja.

E monda szerint egy, a nevezetes lüdenzi csatában, 1632-ben megsebesült svéd tiszt tett volna először említést e németeknek arról, hogy hazájában karácsonyfaival szokták ünnepelni a Megváltó születésének ünnepét s így ő vitte volna be a németek közé ezt a szép szokást. De ellentmond a regének az a tény, hogy magában Svédországban csak a 19. század elején kezdett elterjedni a karácsonyfa, holott Németországban már a 18. század közepén sűrűn állítottak karácsonyfát, bár általánosság ill is csak a 19. század elején lett e szokás.

Német eredetre való a karácsonyfának magyarországi története és elterjedése is. A karácsonyfa nagy elterjedtségénél fogva sokan azt hiszik, hogy az Magyarországon már évszázadok óta divó régi szokás. Ez azonban tévedes. Karácsonyfát mindössze

hatvan—hetven év óta állítanak Magyarországon. Azelőtt csak a Bellehem-járás, a bellehemes népies drámai játékok voltak nálunk divatban, amik vidéken, kivált falvakban még ma is oly elterjedtek, akár csak a karácsonyfa.

A múlt század negyvenes éveiben kezdett csak Magyarországon meghonosodni a karácsonyfa s ekkor is először leginkább csak a németektől lakott városokban és falvakban kezdett elterjedni. Hogy ily, aránylag rövid idő alatt mennyire általánossá lett szegénynél, gazdagnál egyaránt a karácsonyfa, legjobban mutatja az a tény, hogy ma már Magyarországon a zsidó családok is ép úgy állítanak karácsonyfát, mint a keresztények. Oly nagy hatása van tudniillik a gazdagon feldiszlélt, néha rogyásig megrakott s gyertyákkal és lámpionokkal ragyogóvá tett karácsonyfa, hogy a gyermekvilág kedélyére, hogy az alól nem vonhatták ki magukat a nem keresztény felekezetek sem. Éppenséggel nem tulsz hát az a kedves adoma, hogy a zsidó gyermek, látva egy keresztény család lakóiból kisugározni a karácsonyfát, így szól: — Papuska, hát a keresztények is állítanak karácsonyfát?

Európán kívül a karácsonyfa csak a német és angol gyarmatokban honos.

Ami a karácsonyfa őseredetét illeti, valószínű, hogy kapcsolatban áll ez az ősrégi pogány áldozatok emlékével. Mert már a Thalmudban olvasható, hogy Ádám a paradicsomból kiűzetvén, nagy aggodalomba esett, látva a napok rövidülését s a hideg növekedését, mikor aztán a teli naptordulóhoz érkezett (amely a karácsonnyal esik össze) s lapasztalta, hogy a nap és meleg ismét növekszik, mélységes hála kelt szívében s égő áldozatot emelt az Urnak. Megjegyzendő, hogy ilyen áldozatok a rómaiaknál és más pogány népeknél is szokásosak voltak teli naptorduló idején.

Karácsonyfának rendszerint a fenyőfát használják, de néhol más előfával, sőt kifaragott favázzal is pótolják. Angliában gyártnak vashóli is karácsonyfát. Piacon és boltban mint kereskedelmi cikk először Dreuzában jelent meg a karácsonyfa 1807-ben. Németországban, Angliában, Hollandiában s a skandináv országokban éppen úgy árulják most, mint nálunk és sok ezer ember megkeresi vele a karácsonyra valót.

Hát még a különböző, szebbnél-szebb karácsonyfa-dísz! Ez ma már elsőrangú ipari és kereskedelmi cikk, sok ezer és ezer embert foglalkoztatva, nem is szólva arról a sok más mindenféle ajándékról, amit a karácsonyfa az ágaíra és maga alá vonz, mert ha a kicsinyek kapnak ajándékot, illik hogy a nagyoknak is jusson valami. De ettől eltekintve, maga a karácsonyfa is valóságos luxustárggyá fejlődött régi egyszerűségéből s emiatt a sok öröm mellett már bűnnek, aggodalomnak és sok fejlődésnek is lehet az okozója. Mert hát minden fénynek megvan az árnyoldala is. Sok szegény embernek bizony sokszor másra kellene inkább a pénz és mégis kénytelen kiadni karácsonyfára s szomorúságot okoz ha a szűk viszonyok miatt nem lehet az a karácsonyfa olyan dús, mint aminőnek szeretnék látni. Am a legkeserűbb könyvek ott omlanak, ahol minden erőfeszítés dacára sem sikerült karácsonyfát szerezni a szent estére.

Mert, hiába, ilyen eset is előfordul, annak dacára, hogy sok szegény ember később minden holmiját zálogba tenni, mintsem elmaradjon a karácsonyfa s a karácsonyi ajándék, vagy „angyal fia,” ahogy régebben

nevezték s nevezik most is Erdélyben közönségesen. Annál dúsabbak az intézeti karácsonyfák. Hisz már alig van oly iskola, kórház, árvaház s más efféle intézet, ahol ne állítanának karácsonyfát. Sőt a jótékony asztallásárságok is beálltak már a sorba s ami még szebb, rendszerint szegény gyermekek felruházásával is egybekapcsolják a karácsonyfa-ünnepélyeket. A karácsonyfa tehát mindenképpen igen nagy rugó, igen nagy erő e tekintetben, hogy a béke és szeretet ünnepe minél inkább igazán a szeretet ünnepevé legyen.

Érdemes a följegyzésre még, hogy a karácsonyfát kezdetben a tetőről leléle csüngve állították föl s megrakták, de a mécses mellőzték. A világlítás és csillogás már az újabb idők zslése és szokása.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **A főispán Keszthelyen.** Nagykanizsa után Keszthely volt soron, melyet Balás Béla dr főispán f. hó 16-án felkeresett. A főispán a delutáni vonattal érkezett Keszthelyre, ahol lelkesen fogadták. A vasúti állomásról a főispán a városházra hajtattott, ahol az összes keszthelyi testületek s egyesületek küldöttségeit fogadta. Este bankett volt, mely után a főispán még aznap este Zalaegerszegré visszautazott.

— **Személyi hír.** Tamás János dr Perlakról elköltözvén, Nagykanizsán telepedett le, ahol a Rozgonyi-uticában ügyvédi irodát nyitott. Tamás János dr családai okokból hagyta itt Muraköz, de távozása így is nagy vesztesége Perlaknak, s nemcsak Perlaknak, hanem Muraköznek is. Mert Tamás dr lelkes magyar ember volt, aki a közügyek intézésében irányító szerepet töltött be. Izzó fajés hazaszeretete, melyek folytonosan felszínen tartották, fáradhatatlanná tették Tamás Jánost és anyagi áldozatok árán sem gátolták hazafias cselekedeteiben, amért nem volt aktuális mozgalom a Muraközben, melytől elzárkózott vagy abban, kezdeményezőleg részt ne vett volna. Sikereit nemes hazafias intenciókn kívül mindenkor rokonszenves egyéniségén alapuló pártatlan népszerűség biztosította. S ha kezdeményezését sikerrel nem jártak, oly akadályok hátráltatták ezeket, melyeket az ő szívós kitartása sem tudott leküzdeni. Sajnálni lehet távozását, mert Muraközben nem lehetünk elegendő, hogy a magyar államunk s a magyarság érdekében elegendő legyünk. A gépezet Tamás dr távozásával mindenestre nagyot zökken, mert Alsómuraközben Tamás Jánost egyhamar aligha pótolhatja valaki; de számítunk támogatására továbbra is. Nagykanizsa nincs oly messze, hogy Muraköz ügyei iránt onnan érdeklődni ne lehetne annyival is inkább, mert személyi érdekei különben is számszorosan idekötik őt a mi szép Muraközünkhöz.

— **Esküvő.** Zrínyi Károly áll. tanítóképző-intézet igazgató és lapunk felcélós szerkesztőjének lányát, Margitot, jövő héten szombaton d. u. fél 4 órakor vezeti oltárhoz Csáktornyaú Autauer István alsódomborui gyógyszerész.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Boiehratzky Géza Gyula csáktornyai polgári iskolai segédtanárt rendes tanárrá kinevezte.

— **Ügyességi megbízott kirendelés.** Az igazságügyminiszter Haksch Ferenc dr csáktornyai járás-bíróági jegyzőt a csáktornyai járás-bíróág mellett alkalmazzott ügyességi megbízottnak állandó helyettesévé kirendelte ki.

— **Az új postafőnök.** Az üresedésben volt csáktornyai postafőnöki állást betöltötték. A posta- és távfűda igazgatóság Muzikár Ferenc tapolcai postafőnököt helyezte át Csáktornyára hasonló minőségben. Muzikárt Csáktornyán már ismerik, mert a nyáron hosszabb időt töltött Csáktornyán, mint helyettes is így a kinevezés mindenfelé közmegelegedettséggel találkozik.

— **Orvosváltás.** A csáktornyai községi orvos mull csütörtökön választották meg Csáktornyán. A pályázó orvosok közül Wolf Béla dr.-ral szemben 12 szótöbbséggel Viola Vilmos dr. választották meg községi orvosnak.

— **Új tanító.** Muraszilvágyon Palkó József okl. tanítót választották meg az ottani róm. kath. iskolához osztálytanítóknak.

— **Esküvő.** Sternberger Ignác muraszilvári kereskedő lányának Gizellának f. hó 31-én esküszik örök hűséget Skopál Antal kiskomáromi kereskedő.

— **Nyilvános köszönet.** Dr. Viola Vilmos úr 60. Antonovics József úr pedig 50 koránál volt szives a városi szegények között való szétosztás céljából hozzájuk juttatni, melyért nekik ezúton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Az előlőrőség.

— **Vármegyei közgyűlés.** Zalavármegye törvényhatósági bizottsága dec. havi közgyűlésén a körorvosok lakbéréit ideiglenesen 1909. január 1-ig visszamenőleg évi 600 K-ban állapították meg. Továbbá jóváhagyást nyertek a vidékünkkel érdeklő következő képviselőtestületi határozatok: Drávaváradnak a közs. iskolánál a hitoktató tiszteletdíjának megállapítása s a tanítói állás szervezése; Dekánfalvának kölcsönfelvétele; Stridóvár és Hodosányának ingallan eladása; Drávavásárhelynek ingallan vásárlása s az adóilleték hováfordítása; Alsódombornak a közs. közlemlében le állítandó sírkövek után fizetendő díj megállapítása. Légrádnak a kavicsbánya bérbeadása tárgyában hozott határozata azonban megsemmisítették.

— **Megyebizottsági tagválasztás.** A drávavásárhelyi törv. hat. biz. vál. kerületben Viasz Nándor bizottsági tag lemondásával új választás lesz. A választást Drávavásárhelyen december 31-én fogatalosítják.

— **Kepesítő vizsgálat.** A helybeli tanítóképző-intezselben f. hó 21-én délelőlt folyt le a javítóképesítő vizsgálat. A jelentkezett 6 tanítójelölt közül képesítették 2 tanító, 3 egy-egy tárgyól bujáb felévi urakészülésre, egy pedig a képesítő vizsgálat teljes megismétlésére utasított. Horvát javító vizsgálatra 9 okl. tanító jelentkezett, kik közül 3 képesítést nyert, 6 pedig felévi urakészülésre vettelt vissza. A vizsgáló bizottság elnöke Ruzsicska Kálmán dr. kir. tan. tanfelügyelő volt, a horvát vizsgálathoz Margitai József tanügyi tanácsos küldetett ki mint miniszteri biztos.

— **Felszámolás.** A helyben székelő Muraközi Tiszti Öns. Szövetkezet januári határozata értelmében a felszámolást fogatalosította. A keresk. törvény szellemében a a felszámolás f. hó 17-én történt meg. Ekkor tartott ugyanis a szövetkezet Zrinyi Károly igazgató elnöklote alatt közgyűlést, melyen elnök az eljárásról beszámolva, határozatot provokált a tartalékalap hováfordítása tárgyában. Miután a közgyűlés erre vonatkozólag határozott volna, Zrinyi Károly meleg bucsuzói szavai után Mencsey Károly indítványára igazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak, mit igazgató indítványára Polyák Mátyás és Thorday Jánosra is kiterjesztettek, kik a szövetkezet fennállása óta a szövetkezet ügykezelését mint tiszviselők fizetés

nélkül végezték. Ezzel a Muraközi Tiszti Öns. Szövetkezet 25-évi fennállása után végleg megszűnt.

— **A zalamegyei trachomások ellenőrzése.** A belügyminiszter rendeleiben értesítette a vármegye alispánját, hogy a trachomások gyógyításával megbízott orvosok működésének közvelen ellenőrzésével Zala- és Vasvármegyek területén dr. Schiller Vilmost, a perlaki állami szemkórház igazgató-főorvosát, bizta meg, aki evégből később megállapítandó utólviz szerint a trachomával fertőzött közsegekkel egyelőre évenként egyszer, a gyógykezeléssel megbízott orvos kíséretében meglogja látogatni.

— **A »Kultura« karácsonyi száma.** Gyönyörű megelapetését szerez a »Kultura« olvasóinak karácsonyi száma pompás kiállításával. A »Kultura« ma már nemcsak az országban, de a külföldön is becsületet szerzett kiadójának, ki óriási áldozatok árán emelte a lapot olyan magas nivóra, hogy ma már Magyarországon egyetlen szépirodalmi folyóirat sem versenyezhet vele, sőt külföldön is a legelsőek közé tartozik. Hetvenkét oldal terjedelemben jelent meg az önnapi szám és a lap hasábjain a legelső írókkal találkozunk: Zöldi Márton, Szini Gyula, Szávay Gyula, Tabori Kornél, Kosztolányi Dezso, Balassa Imre, Sik Sándor és még számosan az elsőik, a legelsőik közül, kiknek neve biztosítja a fizet értékes tartalmát. Némethné Udvardi Flóra híres Madonna festményének gyönyörű reprodukciójával mint műmelléklettel kedveskednek a kiadók az előfizetőknek. Azonkívül még 12 szép kép díszíti a remek kiállítás karácsonyi számot. A jövőben meg sokkal pazarabb kiállításban jelenik meg a »Kultura«, megynek előfizetési ára negydedévre 5 K Ezentúl is havonként 10-én és 25-én jelenik meg. (Röttig Gusztáv és Fia kiadóeg Sopron).

— **A csáktornyai vidéki Gazdakör** ezúton értesíti azon tagjait, kik nemes tenyészbaromfiakért kérelmeztek s erről eddig értesítést nem kaptak, hogy részükre a nagyméltóságú földmvelésügyi miniszterium ezúttal nem utalt ki tenyészbaromfiakat. Az idén mindössze 10 db. orpington kakas, 3 db. bronzpulyka, 3 db. emdeni gunár és 13 db. pekingi gácsér lett tagjaink között kiosztva s ezeket a legelőször jelentkező 15 tag kapta meg a jelentkezés sorrendjében.

— **Mit veszek az urannak?** Legelőszerebb ajándék minden dohányzóknak egy 40 mm. magas faszivarkalódikában, 1000 drb »ABADIE« hüvely. Így megmarad a dohányzóknak külön kiadások nélkül egy csinos butordarab. Minden dohánytöszdében kapható.

— **Öngyilkosság.** Megdöbentő öngyilkosság történt 22-én a reggeli órákban Csáktornyán. Hanzsel Béla urod. asztalos felakasztotta magát 35 éves korában. Az öngyilkosság okát nem tudni, valószínűleg beszámíthatlan állapotban követte el Hanzsel szomorú tettét. Hanzsel értelmes, munkás ember volt s özvegyén kívül 5 nevetlen kis árvtal bagyolt hátra.

— **Olcsobb a hus,** de nem nálunk, hanem Alsólendván. Ott azonban nem sopánkodnak, hanem cselekszenek. Az Alsólendvai Híradó írja, hogy egy lakosi mézárós engedélyt kapott, hogy az alsólendvai piacon hust árulhasson. Ennek következtében a lendvaiak a borjухust 1.44 (eddig 2 K), a marhahust 1.04 (eddig 1.44) és a disznóhust 1.20 (eddig 1.60) K-ért kapják kilónként. Amikor a lendvai mézárósok ezt a konkurrenciát látták, rögtön megszűnt a kartell s ők is ép ily árban kezdték a hust mérni. Kövessük mi is a lendvaiak példáját. Tudtunkkal a vidéken mindenütt olcsóbb a hus, álljunk tehát szóba ezekkel. Majd beadják derekukat a mi mézárósaink is!

— **Versenytárgyalás.** A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet jövő évi szállításainak áll. tanítóására f. hó 20-án volt a versenytárgyalás

Ruzsicska Kálmán dr. kir. tan. tanfelügyelő elnöklote alatt. A kenyér és sütemények szállítására Rosenberg Lajos, a lüszér, csemege és gyarmatára szállítására Strahia Testvérek céggel kötetelt meg a szerződés. A hús- és tejszállításra a túl magas árak miatt szerződés nem volt köthető. A húsállítást ezért az intézet Alsólendváról volt kénytelen biztosítani.

— **A »Magyar Figyelő«** legutolsó, rendkívül gazdag számában Prohászka Ottokár egy gyönyörű elbeszélést találjuk a Karácsony-estről. Kenedi Gézának magvas tanulmánya »A műveltségosiakról« szerencsésen világítja meg az e kérdés körül támadt fogalomzavart. Steier Lajos értékeése »A tót kérdéslről« becses adatokat szolgáltat a nemzetiségi kérdés nehé problémájához. Gróf Tisza István »Az osztrák képviselőház-ról írt hosszabb tanulmányt. Herceg Ferenc »Scotus Viator és a budapesti radikálisok«-ról ír érdekes cikket. A szépirodalmi részben Bársány Istvánnak és Parkas Pálnak művészi novelláit találjuk. A »Magyar Figyelő«-nek előfizetési ára negydedévre 6 K. (Budapest, Andrássy-ut 10.)

— **Aranymosás.** A Muraszerdahely melletti aranymosótelepen a tél idő beálltával a munkálatokat befejezték. A szabadban való munkálkodás tehát a téli hónapok alatt szünetel. Nem szünetel azonban az irodai munka, melynek során az aranymosás tudós vezetője, Hodicska Imre bányamérnök a mosással kapcsolatos tudományok számításokat megteszi. A telep munkálatai iránt élénk az érdeklődés. Az érdeklődés gyűrűjében József kir. herceg is áll, aki már kezdetlől informáltatta magát a munkálatok menete és sikerei felől, noha eddig a vállalatnak nem részese. Érdekes a hír, hogy a tavaszi kol-rázásokat nem a mostani helyen fogják végezni, hanem főlebb, egy más ponton, a Mura felső folyása felé. Tehát még mindig keresik az alkalmas helyet, ahol azután állandóan megtelepedjenek.

— **A »Vasárnapi Ujság«** új művészi kiállításokat ismertet az érdekesebb művészi bemutatóival: a Nemzeti Szalon téli kiállítását, Pálly Cselenzi kiállítását stb. A többi képek is érdekes aktualitásokat mutatnak be: Ferenc Ferdinánd trónörökös pusztaszeri vadászata, jelenete a színház adójságaiból: Földes Imre »Nincs tovább«-darabjából s a népopera »Quo vadis«-ból: Prodam finniei repülést, új avitak mentőkészülékeket, a Nobel-díj idei nyertesét stb. Szépirodalmi olvasmányok: Kaffka Margit általános feltűnést keltő regénye, Kozár Emil és Bán Ferenc novellája, Somlyó Zoltánverse Egyéb közlemények: Alexander Szinkai cikke, cikk és tékép a Dardanellákról, tárcáikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték stb. Előfizetési ára negydedévre öt korona, a »Világkrónika«-val együtt hat korona (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4.)

— **T. olvasóinknak.** Akinek 1—2 éves AKÁZ GLEDICSA, gyümölcsfa vadonc, továbbá mindenféle OJTOTT NEMES GYÜMÖLCSFARA van szüksege anynyival is inkább ajánljuk Ungváry László faiskolájának (Cegléd) mai számunkban közlétt hirdetését, mert a nevezett cég már több mint 26 éve küldi a szélrózsa minden irányába évenként 100.000 számra a NEMES GYÜMÖLCSFÁT és millió számra a 1—2 éves GLEDICSA, AKÁZ és mindenféle GYÜMÖLCSFA VADONCOT.

— **Háztartás.** A Háztartás a legelőszerebb és legterjedtebb lapja a magyar háziasszonyoknak. Rovatai mindenre kiterjednek. Utolsó száma is »Csodasét a bátori kolostorban« c. érdekes tárcán kívül, a kultúra fejlődéséről, az egészségéről, szépségről, divatról, kézimunkáról, konyháról, baromfiudvarról stb. ír — felőlelle minden hasznos tudnivalót, ami egy gazdaságnyt csak érdekel s ügyessé tesz. Ingyenes mutatványszámmal szívesen szolgál a szerkesztőség (Budapest, VII. Thököly-út 162). Előfizetési összeg egész évre 12 korona.

— **A gőzgépekezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban jan. hó 7-én délelőlt 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. Deák-tér 8.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodplatna cčna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SANDOR.

BOŽIČ.

Na človecju čudorednost i duševno razvijanje je najvećšo uplivnje imala i denes ima naše kerščanske vere razširavanje, koja je ljudi i orsage premenila, grda i huda mišljenja, divju narav prama lepši i plemeniteši cil zavrnila.

Vera, ufanje i radost sprejadaju človeka od zibke, do hladnoga groba; vu žalosti i vu dvojbi nas pomažeju, veselje pak nam posladjujeju.

Kršćanska vera se sporodom Jezusa Kristuša započela, kojega dneva svi kršćenici s veseljem svetkuju na Božič. To je pravičen radostni svetek, jerbo Jezusa narodjenje je preobrnilo naroda, kad je naučavao, nazveščal radost, mir i jednakost prama bližjemu. Kada je narod, kojega je Bog na svoj kip stvoril, sam sobom se poméšal i mesto višnjega Boga je nému živinu, postavljene bolvanske slike molil i nije mogel pravoga puta najti k jedinomu Bogu, stupil je na zemlju Jezus, kakti Bog i Človek, počel je nazveščati jednoga jedinoga Boga; došel je Jezus Kristus, da nas svojom težkom smrtnom odkupi, da nas od krivoga puta odvrne i vu obećanu mesto vu Nebo zapelja.

Zločest narod, koj je svojega priatelja, kak marše vu robski jarem porinul, koj je né poznal radost prama bližjemu, besno je gledal Jezusa, koj je i onu decu k sebi pregnul, koju su apostoli odbili, kad je ruke na blagostov razširil i rekel je: »Pustite k meni drobnu dečicu, jerbo njihov je nebeski orsag!«

Nevréden je bil narod prama onomu, koj nije poznal oduravanje, koj je radost

nazveščal i koj je k mržnjaku stupil s o-
vemi récmi: »Ako ti svojega dara na oltar
očes deli i tam se zmisliš, da netko se ima
prežutiti na tebe, odidi odmah i pomiruj se
žnjim predi, jerbo bez človecje radosti, néga
Božje radosti i nemore tvoja molitva draga
biti pred Bogom, ako čvrstna srditost ti leži
na duši!«

Tak i na isti način se je trsil i trudil
Jezus, da ljudi savršu na dobro, na radost.
Kakti Bog i človek sam je s dobrom peldom
pokažoval ljudem, kak moraju vu radosti i
vu miru živeti.

Božič je najlepši svetek kerščanski, pri
svaki hižički se veselje, mir i zadovolščina
čuje. To je on dan, gda se je naš Odkupitelj
narodil, da zveseljom pívamo: Narodil se
Kralj nebeski!

Oholen, gizard velikaš, koj se morebiti
vu zlatni zibki narodil, obkoljen sum dob-
rotljum, s najvećšom svetlostjumu i sgizdum,
pozabi na onoga, pred kojim najvećša ze-
meljska moć, jakost i mudrust potemne.
Pozabi, da se Bog i človek vu mali štatici
vu prostih jaslicah med oslom i volom der-
hutući od zime narodil i odonut je razširjaval
onu bezkrajnu radost, i dobrotu, prez česa
nebi mogli nigdar zadobiti presvetli raj.

Kojim čelo leto nedojuje vu pamet
svemogućen Bog, barem božične svetke se
najogledneju na onu prostu slamicu, gde
med nebeskom svetlostjumu jedno siromaško
dete leži. Naj né misliju samu na on kinč,
kojega su na ovim svétu posligli, naj se
zmislju i na one Kristušove réči, kada je
ljudem sgovoril:

»Sve je vaše, vi pak ste svi Božja deca i
Božič je on svetek, gda i najsiromaš-
keši težak po velikim trudu najde počinka

vu svojim obitelji, med svojom decom, ve-
selje i zadovolnost ima, kada steske mi žili
zasluženi penezum kupi dečici dar, da je
vuči i spomene na rodjenje i na radost
Jezusa. Već i malo dete, koje još nezna re-
zultati dobro od zla, čuti onu toplu radost,
koju je Jezus po porodu taki prvi dan po
svétu rezširil. Ali čutimu i mi, koje nas
teškoča života terši, da vidimu onoga puta,
kojega nam je Jezus pokazal i čujemu one
svete réči vu koje se za ufamtu, da ako na
ovim svétu obderžimu Božje zapovedi, na
drugim svétu budemu viditi onoga, koga s
človecjum pametjumu premisliti nemoremu.

»Hozanna« su pévali angjele na ov dan
i pozdravljali na novu rođenu zemlju, koje
zemlje stanovnici po Kristuševim porodu su
opet vredni postati na Božji orsag.

Svi se radujemu Božiču i radostjumu
stupimu k jaslicam iz kojih je vera, ufanje
i radost na svét zišla.

Stray Ferenc.

KAJ JE NOVOGA?

— Svim našim poštuvanim predplatni-
kom, čitateljem i surađnikom srećne i mirne
božične svetke željimo.

— **Umiranje.** Kralj Lajoš, umirovljeni
vlastelinski dvorski je tekuceg meseca 10-ga
dana vu Csáktornya vumrl. Pokojni je 56
lét star bil, i 24 lét dugo je oženjen bil.
Črez dugše vremenah je pri grofu kakti
sentkerestski i njudvarski dvorski služil. Tak
na Csáktornya, kak i na okolici je poznat
človek bil. Kralj Lajoš je već dugo vréme
betežen bil i vezda ga je dobrotvorna smrt
od njegve težke muke oslobodila. December
11-ga dana su ga s velikom sućutom na

Sveta noć.

Pastiri stanite
Pogledat hježite.
Kaj v ovi prekrasni noći se godi?
Tam v jaslih na slami
Odkupitelj leži
Truma angelecev okolu hodi.

Ova čarobna noć
Je z neba sveta noć
Po bregu ravninah sve se vjeseli.
Angjele pjevajo,
Nas s spanja budijo;
I jeden za drugim na zemlju leti.

In čujte te zvane,
In te rajske strune.
In čujte to pjesmu kak nju pjevajo.
»Mir ljudem na zemlji
Slava bogu v nebi
Gloria-gloria! nek zelzis deo.«

Mešias se rodi
U borni štatici
Ljubi nas tak moćno da umre za nas.
Sada zapjevajmo
Mu srčno hvalu
I pjevajmo slavu sada na ves glas.

Kralja molimo
Mu dare nosimo,
Naj dragi naš dar, molitvu našu,
I on iz svega grla
Zapjevajmo sada
Da gor bu se čulo u svetu nebu.

In čujte te strune
In te rajske zvone,
In čujte to pjesmu kak nju pjevajo:
»Mir ljudem na zemlji
Slava Bogu v nebi,
Gloria-gloria! nek zelzis deo.«

Kutnyák Márton,
Keszthely.

BOŽIČ.

Vu vrtlagi uvek jalnoga i nazlobnoga
života je vekovečna borba né samo za svak-
dašnji kruh, nego: blago, tituluš, vlast, po-
pularnost; za koje, da je dostiči more, je
mogući brat brata izdati; prijatelj prijatelja
poništi. Vu ovom neprestalnom vojvanju
nam se svako leto, opetovno razsvéti čudna
svetlost mira i ljubavi. Vu najjakšoj zimi
nas obide nekakva toplota, tako rekuć ču-

jemo milo zvenčenje božanstvenih glasov:
»Dika Bogu na visini, a mir ljudem vu
nizini.«

Ves kerščanski svét odstrani za kratko
vréme svakdašnjost i premišljava a došećo
Jezusevoga. Svetkujemo. Cirkveni oltari su
nakinčeni. Palače i hižičkice vred postavljene,
spoiščene. Vu obiteljskom krugu plen.neju
svéćice uvek zelenoga, božičnoga dréva,
koje kmice sobice na kratak čas posvétiju
i zajedno nazoćnih serdce s veseljem, mirom,
zaufanostjumu, ljubavjom topiju.

Kakov strah i ipak pomirjena radost i
veselje je morala vu srdcu Herodeša i vu
srdcu prostih, bogabojéćih pastirov preuzro-
kovati ona zmoćna toplina i svelto, koje se
je kod narodjenja Mešaša po svétu razširilo.

Od prejake, Božanske svetlosti, morala
je treptajuća olénka neverovanja vgasnuti.

Vužgal se je plamen prave vere vu
srdcah ljudstva, da vu njih toploto ljubavi
izkrije i tak je izvor ljubavi od onda nepo-
sehnuti, prém, da se naprotiv bori: osebič-
nost jal, licemerstvo.

njegov zadnji put sprevadjali. Za njega udovica i veliko rodbinstvo tuguje. Nek počiva vu miru Božjem!

— **Božično podupiranje.** Mjestna dobrotvorna Gospodjadružva kak vu svaku letu, tak i letos, kada božični svetki dohadaju, ima brigu na one varaške siromake, kojim je stalís bormeš né najbolši. Dobro duševne gospodje su letos za mjestne siromake 260 kurun sabirale, da stom svotom pomagaju one, koji su na to isto vrédne, i da njim za kratko vréme siromaštvo i suze goposušiju. Vu minućem tjednu su ove dare rezdelili. 24 varaški siromaki su po jediuci fertalj klafter drva, a 18 školska deca pak zimske čizme dobili. Mjestno družtvo je pomagalo svojemí filléri to, da se ovi nagradi rezdeliju. Hvala nek bude onim dobrom ljudem, koji su se né spozabili od siromakov.

— **Samoubojni starac.** Vu Požonju su decembar mesec 15-ga dana Bittsasky Arnold savjetnika, umirovljenoga financ direktora oa njegovim stanu na mrtvorna našli. Osemdesetdvé leti stari gospon, koj je već črez više letah zabitno živel, se je obesil. Kaj ga je na ov put pelal, to rodbinstvo nili né sluti.

— **Umorstvo ali samoubojstvo?** Poleg Sabadka varaša, vu Magyarbadé občini su Dobricki Istvana vu njegvi kuhinji goribeseno našli. Za njegovoga sprevoda su vu jednim bezimenim listu oblasti na znanje dali, da su Dobricka umorili. Na to su njegov mrtvo tělo exhumerali, i njega parali, i od sudbenoga stola doktori su ustanovili, da je Dobricki né samoubojnik ostal. Naime na glavi su težke rane konstaterali, i brščas je tak moglo biti, da je krvnik predi Dobrickia zatukel, a onda pako obesil, da nek to misliju, da je samoubojnik postal. Oblast sada odlučno iska krivca.

— **Gori ruda!** Vu Cannon Chaseu (Englezki orsag) je vu minućem tjednu veliki ogenj pustošil vu jedni rudi. Čudaj težakim življenje je vu pogibelnost stalo. Pet težaki su na čistoma bili zaprti od vanjskoga svéta.

— **Bez dela.** Fütöp Šandor devetnajst létni opremač je decembar 15-ga vu noći vu Budapeštu na Tisa Kalman-trgu na jedni klupi vu glavu se strelil. Nesretni človek je već črez više mesecah bez dela lutal vu glavnim varašu. Bojal se je od jalovne bu-

dučnosti, i zato se je hotel skončati Vmiral je, kada su ga branitelji vu Rokus-spital odnesli.

— **Kina — republika.** Znameniti dan bude vu kinezkim povjestu decembar 16. Ova velika država vu Ažiji je do vezda cesarstvo bilo. Narod se je nekak pobunil, i buntovni vodji su vezda odlučili, da budu republičnoga kormana imenovali. Republiku su vu minućem subotu proklamerali. Od republike predsjednik bude Sun-Yat-Sen dr., a glavni varaš pak će biti Nanking. Kinezki ministerium s cesarom skupa nikak né hoće to novu formu dopustiti, za radi toga buntovnici se pripravljaju, da Peking varaša budu preokupili. Novi predsjednik koj je više mesecah punil u Americi i Europi, decembar 15-ga dana je došel vu Južno-Kinu.

— **Samoubojna gospodja.** Budahazy Samuel kozraiskoga (Zemlénvarmegija) stacionšefa mlada žena se je na smrt strelila. Budahazy su pred jednoga meseca premjestili vu malo selo i žena je s početka nikak né mogla zadovoljna biti s novom mestom. Uvijek se je tužila, ali vu zadnjih vremenah, — tak se je vidlo, — da je ipak zadovoljna, vesela je bila, i nitko je né mislil, s kakvemi žalostni mišljenjemi se ona bavi. Decembar 15-ga dana, kada je muž na kolodvor išel, kaj svoje uredovne dèle svršil, žena se je zaprla vu spavalnicu i vu srce se je strelila. Na pucanje su bližnji vu sobu vdrli, doktora zvali, ali već su né mogli njjoj pomoći.

— **Najstareša Habšburg-lakajfamilija.** Poleg Gjöra vu Gönjő občini ve to mane je umrla jedna Steininger zvana stara žena, koja je né samo od toga bila glasovita, da je stodeset lét stara bila, nego i od onoga, da je iz Habšburgi najstareše lakajfamilije (lakaj — nutrašnji sluga pri kralju) postala. Stara matrona je još vidla I. Napoleona vu Schönbrunnu i još se je dobro sjećala na dečinje pripetnje. Njezin otec je onda vu Schönbrunnu dvorananzornik bil, a ona pako je mala puckica bila i jednoga zlatnoga lanca je dobila od Napoleona, kojega lanca je do zadnje zivoti nosila. Njezin muž je pri Rudolf prietolonasljedniku lakaj bil. Steiningericovu raku su šest deca, 24 vnuki i četiri prevnuki sprevadjali na groblje.

— **Umorstvo na gostovanju.** Poleg Katlovica vu Škid-l (Česka) občini je jedni Galpa zvani dečko svoje gostovanje držal s jednom bogatom seljak devojkum Mladoženju je na gostovanju svoju zaručnicu i njezine roditelje ogital, onda skočil i sobom je odnesel od familje po priliki desetjezer kurun gotove penaze.

— **Tragédija.** Vu Pétervaru (Ruskiorsag) su od tamošnje sveučilište dva najmoćneši dijaki, Zvetov-bratjapari samoubojstvo sledili. Nihov otec je vezda né zdavnja tragičnom načinom umrl, a mali pako vu svoji veliki žalosti obnorela. Vu sveučilištnim laboratorijumu su se ovi mladi slusatelji ogitali, i dok su na nje došli, već je né bilo vu njih zivot.

— **Amerikanski penazi vu Europi.** Iz Newyorka javiju, da letošni božični putiški istinitu rekordsvotu su dostigli. Vu zadnji meseci su 4 milijun dvéstojezer dolara, (po naših penazi 20 milijun 748 jezer kurun), tojest nagradu poslali outarputuvani stanovniki iz Newyorka vu Europu. Decembar mesec 15-ga dana su 4 milijun dollare poslali vu Irsrag. Valjda i naši medjumurski amerikanci su se né spozabili od nas, i možda i oni su svojim bližnjim nekaj poslali iz onih dollarov. Bormeš, ne bi nit našim škodilo neštere sto dollarov, ar i pri nas je sterčija dost velika, i vrabci se već norca delaju od naše kuruznjake!

— **Vlak kakti krvnik.** Na gomboskim stacionu je decembar 15-ga dana odvećer daljaiski personalski cug navalil na one putnike, koji su iz Zombora dolazili na brzovlaku, i iz vaggone dolistupili. Na kolodvoru je velika kmica bila, i putniki su se né mogli vu kmici ravnati i tak su pred štopojucega cuga došli. Od lokomotiva kolači su Sandor Gjörgi zomborskumu potarmeštru obvede noge vkrejezali, jeden žandar i jeden redar su se pogibelno oranili. Iztragu su podigli.

— **Dvostruk umorstvo.** Na beregaskih gorah se je strašno umorstvo pripetilo ve to mane. Gricka Mihajl vincelléra žena je iz goričnoga stana nuter išla na Beregss, a da ne bude odvećer sama morala dimo dojt, sobom si je nesla i jednoga Rapiik zvanoga, 15 godišnjoga goričnoga težaka. Već je kesno odvećer bilo, ali žena je još né dosla dimo. Dapace i celo

»Narodil se je kralj nebeski!« speva čeli svet.

Kak speva? Poslušajmo samo na Polnočku. Jeli né popéva narod veselo, dušu vu visino podignujućem glasom, oduševljeno, glasno, da sve zvonči vu cirkvi i izvan hrama Božjega, vu visini? Jeli moremo kada drugda tak odprte, zrele glase čuti? Zabadava je želimo. Tomu je zrok sam Božanski duh novo narodjenoga Zveličitelja, koj nas svojem neizmernom ljubavjom objači. Pak ipak. O Bože né vze mi za gréh, koliko njih mora biti med pobožnemi popevači, koji na Lucinim stolcu dičinju uzvišeno narodjenje Jezuševu.

1911 lét je tomu, kada su najpredi prosti pastiri, a pollam tri kralji zavjerili i darovali Mesiašu. Vnogo i vnogo se je vu tom vremenu pripetilo, kada se okolnosti ljudem suze, krv, život potrebovale i ran tak se je do denes vnogo pozabilo. Zabimo s prevelikom zaufanostjom vu dragoga Boga, koj je tak neizmerno dober, da se navék dobro čutimo i tak, vu dobroti, lahko i brzo zabimo prijašno zlo.

Ali opet se je narodil, i bude se svako leto, doklam se bude svet vu Božjoj providnosti kretal. To su nam objačujuće kaplice plemenite masti. Ov den je s gloriom posvetleni svetek krščanskoga človečanstva i to uvek bolje, ar svaka dobra krščanska duša mu s jednim plamnekom obogati i poveksa svetlost. Ov den se je narodila bezkrajna ljubav vu človečanskom telu i kakti Bog i človek vu jedni osobi, nazveščuvali reč Božju: »Ljubi Boga zvrhu svega, a bližnjega svojega kak sam sebe.«

Ljubav zelimo. Žedjamo ju, kak vu nepludnoj pušcini zabludjeni putnik kaplicu friske vode. Želiju mala deca. Mudrac ran tak, kak neučen; kralj, kak kolduš. Ov den čuti svaki duh, da je je nekaj, kaj je od svega blaga, osebicnosti, nadutosti, uzvišeneše, dragše, lepše i boljše: Kristuševa ljubav, kojoj su kréposti: vernost, odanost, poniznost, strplivnost i pitomnost. Jeli ste kada čuli psovke, kletve, preklijanost iz vust Zveličitelja? Jeli nije još i na onoga plaćenoga slugu blagoslovil izrekel, koj mu je meč vu najsveteše srdce pehnul.

»Odprosti njim Otec, ar neznaju kaj činiju.« Da bi svaki na hitjeni kamen s takvim kruhom odgovoril, né pako: s bodljivom rečjom, podkapanjem, mržnjom, šakom, dapace orozjem vraćal; najhujši zločinč bi k sebi došel i postal bi mir ljudem na zemlji i dika Božu na visini.

Prijatelji dragi! Nezahvalnosti, jala, grobianščine ga za dosta na svétu. Zlobnost znete misel, orani srdce. Ali svaki dober krščenk se mora na ov sveti dan opleniti, Jezuševu ljubav vu sebi objačiti i kroz celo leto, do novoga narodjenja, stalen ostati. Zato vužgimo skim vekšo svetlost na veko-večno zelenim boru ljubavi, vsajujmo gizdavo našu veru, obdržavajmo verno svete reči Mesiašove i spevajmo veselo:

»Nato mlado leto veselimo se, Mladoga kralja mi molimo.«

S krščanskom ljubavjom zelimo, našem postovanem čitateljem i svakomu bližnjemu blažene i srećne Božične svetke.

noć je zabavak čekal Gricka svoju ženu, ona je samo ne došla, ali je zaostao i on dečko, kojega je žena sobom nesla. Muž je nekaž hudoga čutili i odpremal se, da poišće ženu; vu zorju na jednom glibokim gorničim putu, na poldrugo kilometara od stana našel je od njegve žene mrtvo telo. Ne daleko od nje ležal je vu krvju dečko, ali on je još živel. Tamo dozvani žandari su nesretnoga dečka odmah vu spital spravili i potraživanje podigli. Za kratkoma vlovili su činace vu Pleša Imre vinceller i ovomu dva svaki Kenéz Šandor i Ferenc osobi, koji su za dugše saslušanje spoznali, da su nesretnike s kolicami zatukli. Krvnike, med kojih je jeden 13 lét stari, su odmah zaprli. Bože moj, kaj će biti s takvoga mladenca, koj vu svoji 13 dobi već človeka vmorje? Im je takov človek pravo marše, od takvoga se more človecanstvo navéke bojati, jer takva duša je već vragova 'zdavnja, koj svojevga človekpratelja nikaj ne poštuje. Bog moj, kak je hudi taj svét!

— **Samoubojni težak.** Vu Budapeštu, vu Földvari-vulici 5. brojno hiži si je tekućeg meseca 16-ga dana Vig Istvan težak odrezal svojevga šinjaka. Težkemi ranemi su ga vu Rokus-spital spravili.

— **Pronevjereni soldački officér.** Kirchner Ignac mladi poručnik, koj je vu Debrecenu pri 39. pješičkim regementu služil, je iz regementske kasse vekšo svotu pronevjeril, i december 10-ge dana skočil. Kirchner je peneze na jednu tamošnju plešaricu potrošil. Pronevjerjenika sada vu čelimi orsagu iskaju. Redarstvo je ustanovilo, da je Kirchner predi vu Beč išel, a odonut pak za devojkum vu Konstantinapolj putuvala.

— **Iz njičramegjeiske škole.** Neštere kipe hoćemo ovdje pokazati, iz toga, kak stoji kultura vu Njičravarmergiji. I. Dr Gjúry Géza podžupan i dr. Biringer Ferenc varmegjinski nadličničnik javili su na jedni varmegjinski sednici, da je vu Pöštjenu od tamošnje škole krov hudi i ljuknasti. Kiša nular curi. Deca pod kišobranu (ambrela) sediju. Stene su mokre, škola je kmična. Školski inspektor već je pred 10 mesecov najavil to stvar ministru, ah — žali Bože — odgovora je još ne dobil. II. Ozabak Jozef radošćeski učitelj vu prirodak dobi svoju plaću. Njega ide i više parov piceki. Ali občina već od 1905. leta je ne platila piceke. Učitelj je vezda občinu prék dalj povjerenstvo upravi. Iz picekov su već pod šest lét kokošički postali, — ali iz česa je do vezda živel učitelj? III. Najavil je školski inspektor i to, da škole nikak ne pomećuju. Tojest neštere škole pomećuju — školska deca. IV. Husarik Ferenc učitelj na jednim učiteljskim saboru je proti državne škole govoril. Za radi toga su njega pri ministru najavili (Ov učitelj je brččas ne od svoje volje govoril, — nego od zapovédanje njegovga svećenika). Eto, tak stoji kultura vu gornjem orsagu. No, nek se ne bojimo, i tu pri nas bi mogli lépe kulturne kipe skupasložiti, ako bi hotel človek drugomu prpra tući pod nos.

— **Hrvatski zbiranj.** Vu Hrvatskim orsagu su vu minućem tjednu bili ablegat-zbiranj. Bormes Tomašić Mikloš ban, makar kak goder je na zbirace veliku pressiju izvadjal, ipak je ne mogel vekšinu dobiti; prepal je. Kak bude hrvatski sabor delat, to od budućnosti visi. Opozicija je dost velika, kaj Tomašić bana na sramotni način srusi.

— **Frank Jozef dr. je vumrl.** Magjarskomu orsagu jeden veliki neprijatelj,

Frank Jozef dr. je tekućeg meseca 17-ga dana odvečer vumrl vu Zagrebu. Frank dr. je od Starčević-strančke voditelj bil i 67 lét je živel. Jeden najdjelatanesi političar je bil vu Hrvatskimorsagu i proti našega orsaga je uvijek govoril, za radi toga je Tomašić banov pouzdan bil.

— **Na kolodvoru.** December 18-ga dana v jutro se je vu Beču, na Nordbahnhof-kolodvoru željeznička katastrofa pripetila. Jeden vicinalski cug s punom brzinom je nutarstropojučil vu dvoranu i k pufero se navalil. Više vagoni su se potrli a dva persons na težkoma se oranili.

— **Samoubojni kondoktér.** Vu minućem nedelju v zorju se je Manojlovič Lajos od državne željeznice nadkondoktér vu Fiumi na smrt strelil. Po prilici 150 kurune je pronevjeril i tak misliju, da za radi toga je samoubojnik postal.

— **Skočil je!** Mezei Gjula, petdeset godišnji, ungvarski melotrgovec je tekućeg meseca prve dneve skočil. Ali predi je dvéstojezer kurun duge napravil pri više trgovci. Vezda su ga najavili, ali nigdi ga nemreju najti, ar je vu Ameriku vujšel. Mezei se vezda vu šaku sméje, a trgovci, pri kojim je melo kuपाल — kaj bi drugoga delali: si glavu cohaju!

— **Csaktornjaiski okolični gospodarstvenikrug** po ovom putem daje na znanje onim, koji su plodne perade prosili i do vezda još obznanu ne dobili, da za njihov stran je poljodjelstveni ministar ne pozival plodne perade. Ljetos sveskupa su samo 10 komad orpington kokoti, 3 komad bronzpуре, 3 komad emdenski gusaki i 13 komad pekiingske race razdeleni bili med člane, i ove su najprvić oni dobili, koji su se po redu najavili.

— **Samoubojniki.** Vu Budapeštu, na Tisa Kalman-trgu stoječu 10. brojni hiži je december 18-ga dana odvečer jeden 22 godišnji mladi človek samoubojnik postal. Poleg njegvo mrtvo telo je jeden falacec papir ležal, na kojim je to bilo pisano: Holló Arpad pravnik, Kiškunfélegyhaza. Kada su mu opravu viziterali, jednoga lista su našli, kaj je na Holló Géza učitelj bilo atressirano na Kiškunfélegyhaza. Redarstvo je ustanovilo, da je samoubojnik Holló Lászlóv, jednoga gimnaziumskoga direktora sin vu Kiškunfélegyhazi. Holló Arpad je težko živel vu Budapeštu, ar je svoje peneze uvijek na lumpariu potrošil, za radi toga njegva familija je već ne hotela njemu peneze poslati. Brččas, to ga je neslo na ov nesretni put. — Na Kőbánya, vu Liget-trg 2. brojni hiži je tekućeg meseca 18-ga dana poslie podne Lenck Emil, od 4-ga taborskoga mužar-regementa nadporučnik samoubojnik postal. Nadporučnik je iz jedne bogate sopronske familije postajen i pred njegve na Budapešt premještenje je vu Varaždinu služil pri topništvo, kakti poručnik. Samoubojnik je pet liste nazajostavil. Od njegovga čina zroka nišči ne pozna.

— **Gazdarica i revolver.** Vu jednim varšu je notariuš još ne ožejeni s bog toga gazdaricu ima. Gazdarica je takove nature, da rada vu literno flašo polukne i kak do pivničkoga ključa dojde, navék se napije. Poleg te navade jeni hižni posli zaostajaju. Dugo si je trl glavu notariuš, kak bi mogel gazdaricu od ove hude navade oteći. Ključa nije štel sobom nositi. Na jedenkrat je spazil, da gazdarica se strahovitno boji od revolvera, niti blizu ne ufa k njemu. Revolvera, pušku i drugu oružje navék si je sam moral snažiti, jerbo gazdarica za nikakvo plaću

néje štela to delati. Notariušu je dobra misel v pala vu glavu. Obesil je pivničkoga ključa na revolver. Domisel je sposoben bil, Gazdarica je trézna postala, ali samo na kratko vréme. Za malo vréme ju notariuš hajdi pijano najde i jako se začudi. Mortig ste već ne straho pred revolverom? pita stariću. Jaj, jako sem strahu i vezda, Bog ga pošiknul nekam — odgovori ženska. Pak itak ste ušli se ga teknući? Bormes nšem se ga teknuća. Im ste pijana! Samo sem malo dobre volje. Kak pak ste došli do pivničkoga ključa? Ruke njim kušujem, naj se ne srdiju. Jaku sem žedna bila pozvala sem školnikovoga dečeca, on mi je donesel vun ključa. Tak sem si mislića, ako se kakova nesreća pripeti, zanjevga nebude takov kvar, on je još mladi.

Nekaj za kratak čas.

Na skradnji vuri.

— Žena: Ah! dragi muž, posli po doktora, vidim, da moram vumréti!

— Muž: Ne delaj komedje, im ako kanis vumréti, k čemu ti je onda doktor!

Prigovor.

— No cigau, kak se ti dopada to staro vino?

— Vino je za istinu staro, ali kupica je bormes premlada.

Neduzen.

— Den s sem za istinu neduzen bil bit, za onu, kaj sem još ne napravil.

— Pak, kak to?

— Nšem školsku zadaću napravil.

Pri doktoru.

Gospa: Čujeju gospou doktor, njihov recept nikaj nevala.

Doktor: Kak to! Im sem njim ja preporučil naj ideju zamuš!

Gospa: Prav tak sem napravila.

Doktor: Pak onda?

Gospa: Pak onda me je šoc ostavil.

Dva vagabunti.

Na! sad očem tvoju ženi na zdravje piti.

Hvala ti lépa, dragi pajdaš! Bormes je vredna da ji nekaj dobroga zelému siroti, jerbo v čera sem ju malo znožom spikal.

Gratulacija.

Gratuleram ti dragi pajdaš!

Ah! kak to, ti se vkanjuvieš, im se ne ja mladoženja.

Ravno zato ti gratuleram.

„Mit veszek az uramnak“?

Legzészerűbb ajándék minden dohányzóknak egy

40 m | m magas szivarkaládikában,
fából, 1000 drb.

„ABADIE,,

hüvely. Igy maradj még a dohányzóknak általános egy keszes butordarab, külön kiadások nélkül.

Minden dohánytőzsdében kapható.

Gabona árak. — Ciena žitka.

386 sz. 1911

mmázsa	1 m.-cent.	kor.	fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 00	—
Rozs	Hz	17 50	—
Árpa	Jecmen	18 00	—
Zab	Zob	18 00	—
Kukoricza	Kuruza suha	18 00	—
Fehér bab új	Grah beli	27 00	—
Sárga bab	„ žuti	26 00	—
Vegyes bab	„ zmšan	25 00	—
Kendermag	Konopijeno seme	24 00	—
Lenmag	Len	30 00	—
Tökmag	Koščice	31 00	—
Bükköny	Grahorka	21 00	—

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírótság 1910. évi V. 278. számú végzése következtében Moric Gurtler brünni cég javára 136 K s jár. erejéig 1911. július hó 22-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1230 K becsült szines nő ruhászövet és fehér vászonzólló álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírótság 1910. V. 278 és 296/7 sz. végzése folytán eddig összesen 50 K bíróilag megállapított költségek erejéig Csáktornyan a városházepülethen leendő eszközésére —

1911. évi december hó 27 napjának d. u. 3 órája

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfelvétel mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is el foglagnak adatni.

Csáktornya, 1911. dec. 22. 721

1911. évi dec. hó 27-ik napjának d. u. 10 3 órája
határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfelvétel mellett a legelőbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Csáktornya, 1911. dec. 10. 722

„Kulatár“

szobrász- és építőművészek által tervezett kész művészi síremlékek állandó kiállítása
Budapest, VIII., Köztetető-út 4 szám.

Telefon 91-76. Iroda.

BLUM LAJOS sírkövegyűjtőjében.

641 10 *

STOCK - COGNAC MEDICINAL

szavatolt valódi borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

Megbízható szőlőoltvány.

a vevő által darabról-darabra átválogatható, kapható

Schwarz Emil badaesonyi szőlőbirtokosnál Tapolezán.

Ugyanott kapható sima és gyökeres hazai és amerikai szőlővessző.

718 3-11

Házeldadás.

Csáktornyan a Zöldfa-utca 32. szám alatti ház

szabad kézből eladó.

677 sz. 1911.

Arverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírótság 1908. évi Sp. II. 581/3 sz. végzése következtében Nádal József igefalvi javára 114 kor. 48 fill. s jár. erejéig 1911. évi október 21-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3536 K 80 fillere becsült üzleti felszerelvények, szén és egyéb fűszeráruból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírótság 1911. V. 612/3 sz. végzése folytán 114 kor. tőkekövetelés, s járulékaik erejéig Csáktornyan a Deák-utca 7 sz. alatt leendő eszközésére

Karácsonyi ajándékot

csak nálam lebet legolesőbban bevásárolni s sokat megtakarítanak vevőim, ha minden alkalommal hozzám fordulnak; ez lehetővé teszi hogy a különféle árukat gyári áron adhatom.

Gyapju szövetek öltönyöknek és costümöknek, parchetok, vászonárúk, divat függönyök, szőnyegek és takarók, ágy és asztali garnitúrák: kész fehérnemű férfiak és nők számára, - kész gyermek öltönyök. -

Női és gyermek konfektió nagy választékban,
Férfi kabalok, gyermekabátok és öltönyök.

Legolcsóbban kaphatók.

KOLOMAN A. SPARING

VARAZDIN, Ferenc József-tér.

-- Božične dare --

samo primeni moči najfaleše kupiti i ynogo prešparaju moji kupci, ako svakiput primeni kupiju potrebne svakojačke stvari. Poleg toga sem mogučen sve - po fabrički ceni tržiti. -

Vunene tkanine za haljine i costume, barheta, platnene robe, modernih sagova, predlagača, prekrivača, garniture za krevete, gotove rubenine za gospodje i gospodu, gotove haljine za djecu. -

Veliki izbor konfektije za gospodje i djecu.
Kupite i odjela za gospodu i dječake.

Vanredno jeftino kod

KOLOMAN A. SPARING

Trg Franje Josipa, VARAZDIN.

Vedjegy „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régióknak bizonyított haziszer, mely már sok év óta legjobb bedorzólesnek bizonyult köszvényéni, oszánál és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony“ vedjegyével és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

D. Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Pragában, Elisabethstrasse 5. neu.

**Csak Animo
pezsgőt igyunk!**

**Kellemes üdítő ital!
Hazai gyártmány!**

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . . 500 kor.-tól feljebb
harmoniumok 150 " "
czimbalom . . 100 " "

Alábbi világhírű czégek raktára:
Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl
Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók
: Régieket átcserél újra :
Részletfzetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Szőlőtelepemen elsőrendű
szokványminőségű

szőlőoltványok

kerülnek eladás alá.

718 2-14

Mokk Gyula

m. kir. szőlőszeli és borászati felügyelő
Tapoleza.

Butor

legjobb minőségben és a
legolcsóbb árban

CSAK

**Schwarz Lipótnál
kapható Varazsdon.**

Pokućtva

u najbolji kakvoći i u
najfalešoj cieni

SAMO PRI

**Schwarz Lipotu
se može dobiti u Varazdinu.**

AKI

legjobban szerkesztett, teljesen független,
nagy, előkelő napilapot járattani óhajt,
fizesse elő

AZ UJSÁG-OT!

Vasárnap: „Asszony“, „Gyermek“ melléklet.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre K 28.—
Félévre „ 14.—
Negyed évre . . „ 7.—
Egy hónapra . . „ 2.40

Az Ujság terjedelme rendszeren
32—36—40 oldal. Vasárnap és
tünnepnapokon 80—100—200 oldal.

Megrendelési cím:

Az Ujság kiadóhivatala
Budapest, VII. ker., Rákóczi-út 54. sz.

